

ŽUPANIJSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 6. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____/ 50

Potpis članova Županijskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

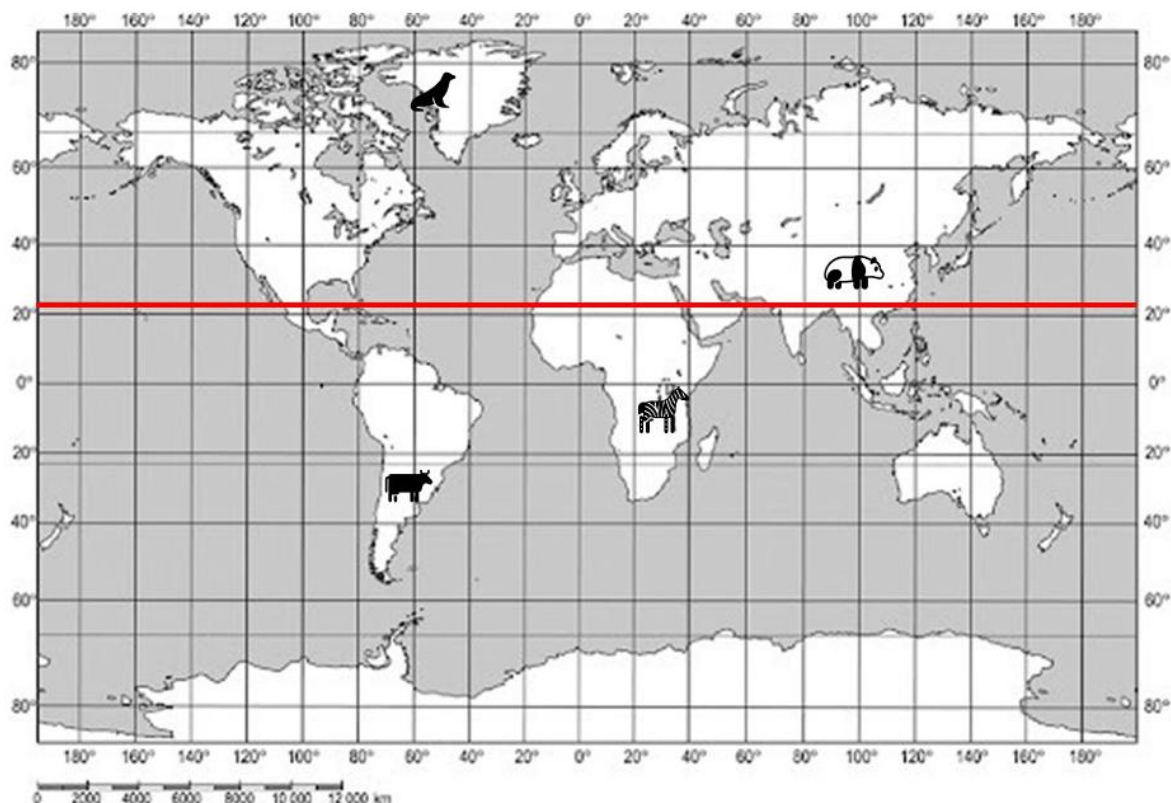
Odgovori učenika trebaju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena upotreba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Županijsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Županijskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

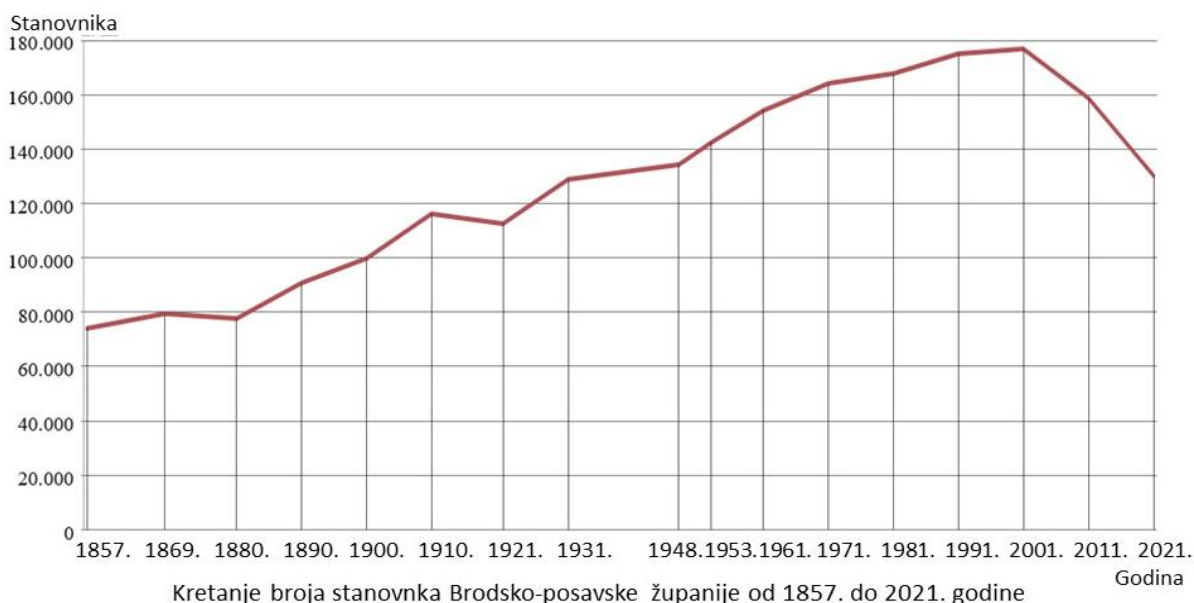
Potpuno ispravno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, odgovori koji nisu ispravljeni prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju. Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Županijsko povjerenstvo.

PRVA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3		1. Na mjestu gdje pase krava danas, na dan županijskog natjecanja traje godišnje doba čiji je naziv _____ koje je započelo _____ (upišite datum). Na prvi dan navedenoga godišnjega doba trajanje osvijetljenoga dijela dana (obdanice) iznosi _____ sati.
2		2. Zaokružite na priloženoj karti životinju koja živi u toplinskome pojasu u kojemu tijekom godine Sunčeve zrake padaju okomito i nema pravilne izmjene godišnjih doba. Naziv je tog toplinskoga pojasa _____.
2		3. Precizno obojite (ispunite) kopneni dio Azije koji se nalazi u sjevernome hladnome pojasu. Klimatski razred koji je karakterističan za sjeverni hladni pojas nazivamo _____.
1		4. Naziv je paralele na priloženoj geografskoj karti označene crvenom bojom _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA DIJAGRAMA.

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA PO DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2	
----------	--

5. Koje su dvije tvrdnje o kretanju broja stanovnika Brodsko-posavske županije točne?

- a) Posljednje razdoblje depopulacije u Brodsko-posavskoj županiji započelo je iste popisne godine kao u Republici Hrvatskoj.
- b) U razdoblju od prvoga do posljednjega službenoga popisa stanovništva Brodsko-posavska županija zabilježila je četiri depopulacijska međupopisna razdoblja.
- c) Početkom 20. stoljeća broj stanovnika Brodsko-posavske županije iznosio je 100 000.
- d) Prema posljednjem popisu broj stanovnika Brodsko-posavske županije iznosi manje od 120 000.
- e) Posljednji, 18. po redu popis stanovništva proveden je 2021. godine.

2	
----------	--

6. Koje su dvije tvrdnje o gustoći naseljenosti Brodsko-posavske županije točne?

Površina Brodsko-posavske županije iznosi oko 2000 km².

- a) Gustoća naseljenosti Brodsko-posavske županije u popisnoj godini s najbrojnim stanovništvom iznosila je 94 stanovnika/km².
- b) Gustoća naseljenosti Brodsko-posavske županije prema posljednjem popisu stanovništva iznosila je 64 stanovnika/km².
- c) Gustoća naseljenosti Brodsko-posavske županije prema posljednjem popisu stanovništva iznosila je 44 stanovnika/km².
- d) Brodsko-posavska županija gušće je naseljena od prosjeka Republike Hrvatske.
- e) Brodsko-posavska županija rjeđe je naseljena od prosjeka Republike Hrvatske.

Prostor za računanje

2

7. Kako možemo utjecati na očuvanje **bioraznolikosti**?

- a) Zaštitom morskih i kopnenih područja i obnavljanjem prirode sadnjom autohtonih vrsta.
- b) Širenjem invazivnih vrsta postići će se veća raznolikost biljnog i životinjskog svijeta.
- c) Pretvaranjem šumskih površina u poljoprivredna zemljišta.
- d) Razvojem ekološke poljoprivrede koja se koristi manjim količinama umjetnih gnojiva i pesticida.
- e) Gradnjom prometnica i naselja te povećanjem gustoće izgrađenosti unutar gradova.

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA ODGOVORE UPIŠITE NA CRTE.

1

8. U toplom dijelu godine, za vedrih noći, hlađenjem zraka pri tlu iz vodene pare nastaje

_____.

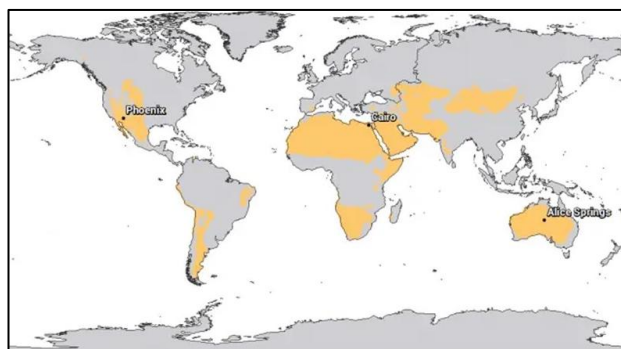
1

9. Koji europski jezik ima najviše izvornih govornika u svijetu (onih kojima je materinski jezik)? _____

1

10. Klimatski razred čija je rasprostranjenost prikazana žutom bojom na priloženoj karti nazivamo

_____.

3

11. Kazaljka označena crvenim upitnikom na prikazanome mjernom uređaju mjeri klimatski element čiji je naziv

_____.

Izmjerena vrijednost iznosi

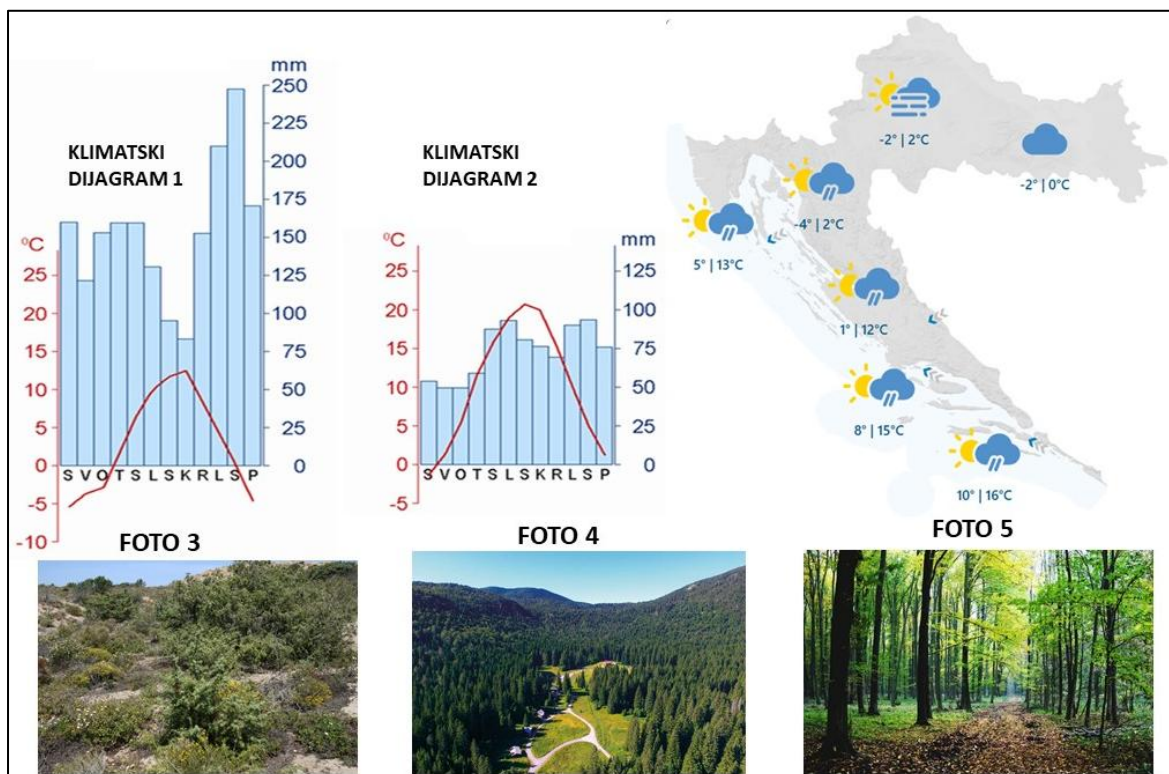
_____.

Za koje je godišnje doba u južnome umjerenom pojasu karakteristična izmjerena vrijednost?

_____.

**SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH
KLIMATSKIH DIJAGRAMA, GEOGRAFSKE KARTE I FOTOGRAFIJA.**

2 **12.** Naziv je najtoplijega godišnjeg doba klimatskog dijagrama **1** _____, a najsušega godišnjeg doba klimatskog dijagrama **2** _____.

3 **13.** Slova je oznaka **klimatskoga razreda** prikazanoga klimatskim dijagramom **2** ____, a puni je naziv **podtipa** klime _____.

Koliko iznosi najniža dnevna temperatura zraka na području (prikazano na priloženoj sinoptičkoj karti) na kojemu prevladava klima prikazana klimatskim dijagramom **2**? _____

2 **14.** **Klimatski razred** prikazan klimatskim dijagramom **1** nazivamo _____, a pripadajuća je vegetacija prikazana fotografijom označenom brojem _____.

2 **15.** Planetarne vjetrove koji pušu nad Europom nazivamo _____, Periodični vjetar koji puše na području Kvarnera (prikazan na priloženoj sinoptičkoj karti) nazivamo _____.

2 **16.** Za područje Hrvatske u kojemu puše jugo karakteristična je vegetacija prikazana fotografijom označenom brojem _____, a naziv je te vegetacije _____.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH TABLICA.

Tab. 1. Prirodno i prostorno kretanje stanovništva Republike Hrvatske i Međimurske županije 2023.

	STOPA NATALITETA (‰)	STOPA MORTALITETA (‰)	ISELJENI NA 1000 STAN. (‰)	USELJENI NA 1000 STAN. (‰)
Republika Hrvatska	8,3	13,3	10	18
Međimurska županija	9,7	11,6	9,8	14,3

Izvor: <https://dzs.gov.hr/>

2 **17.** U usporedbi Međimurske županije i Republike Hrvatske manji prirodni pad zabilježila je _____ i on iznosi _____.

2 **18.** Selidbena promjena Republike Hrvatske iznosi _____, a stopa emigracije iznosi _____.

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DOPUNITE REČENICE I U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

2 **19.** Ukupna promjena Republike Hrvatske iznosi _____ što znači da će se broj stanovnika na kraju 2023. **povećati/smanjiti** (zaokružite točan pojam).

Prostor za računanje

Tab. 2. Prosječna starost stanovništva Hrvatske u razdoblju 2014. – 2023.

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Prosječna starost	42,4	42,6	42,8	43,1	43,4	43,6	43,8	44,3	44,3	44,4

Izvor: <https://dzs.gov.hr/>

2 **20.** Demografski proces vidljiv u priloženoj tablici, karakterističan za stanovništvo Hrvatske nazivamo _____. Gospodarski problem koji je posljedica tog procesa jest **nedostatak/višak** radne snage (zaokružite točan pojam).

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

- 2** **21.** Županija označena brojem **1** na priloženoj karti ima najveći udio nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Čak dvije nacionalne manjine u ovoj županiji imaju svoj najveći udio u usporedbi s ostalim županijama. Imena su tih nacionalnih manjina (redom prema udjelima) _____ i _____.

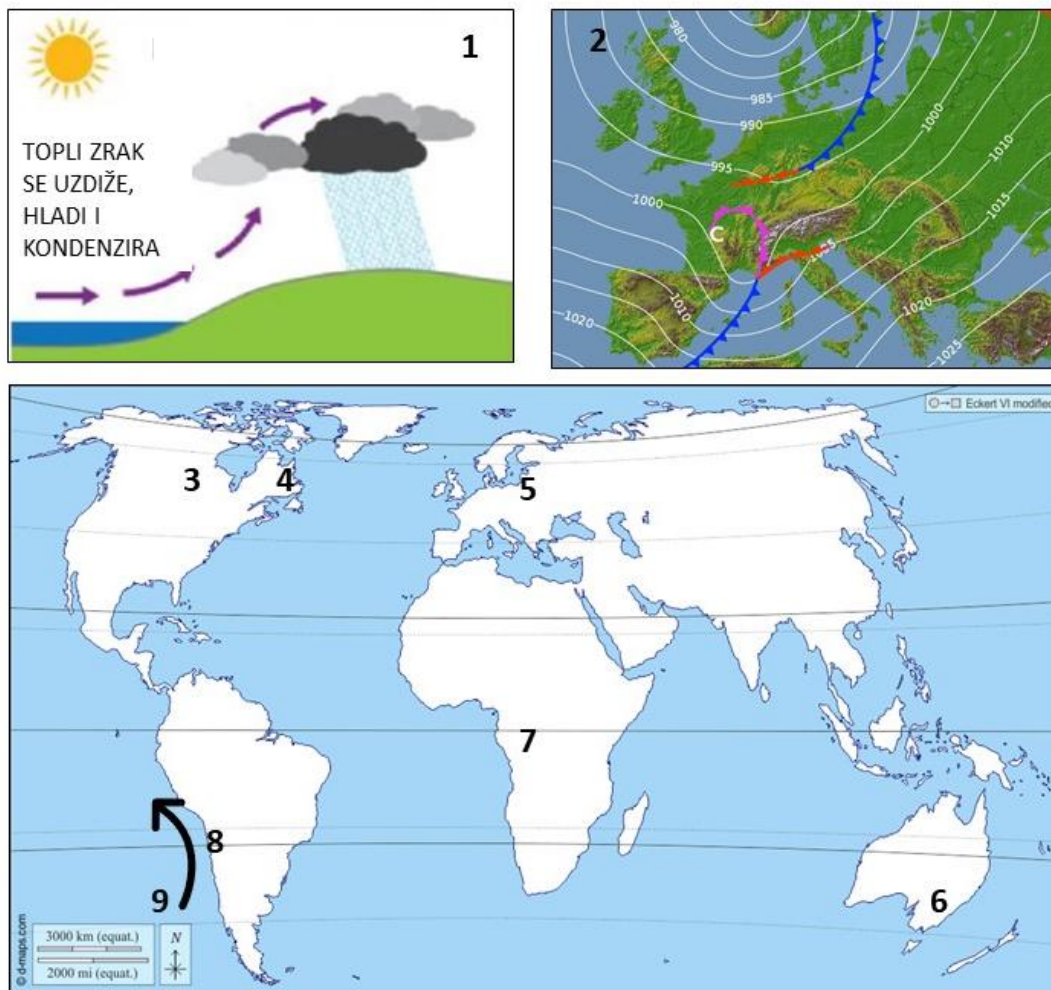
- 1** **22.** Hrvati su narod koji živi i izvan granica Hrvatske, kao nacionalna manjina u drugim državama. Bokeljski Hrvati nacionalna su manjina u _____ (upišite ime države). Upišite broj **2** na teritorij te države na priloženoj geografskoj karti.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU U TEKSTU SU TRI POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

- 3** **23.** Pozorno pročitajte priloženi tekst o izvorima energije i postupite prema uputi.
- Izvore energije dijelimo u obnovljive, one koje možemo trajno iskorištavati i neobnovljive, one čija je količina na Zemlji ograničena. U svjetskoj potrošnji energije dominiraju neobnovljivi izvori energije. Najveća je potrošnja nafte, a zatim prirodnog plina. Najzastupljeniji obnovljiv izvor energije jest snaga vode. U Hrvatskoj se najviše električne energije proizvede u hidroelektranama, a najveće su na rijeci Cetini i Savi. U razvijenim dijelovima svijeta, posebice državama Europske unije, postoji trend smanjenja potrošnje obnovljivih izvora energije zbog onečišćenja atmosfere i negativnog utjecaja na klimatske promjene.*

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU CRTEŽA I PRILOŽENIH GEOGRAFSKIH KARATA.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

3	
---	--

24. Pročitajte priloženi tekst o klimatskim čimbenicima.

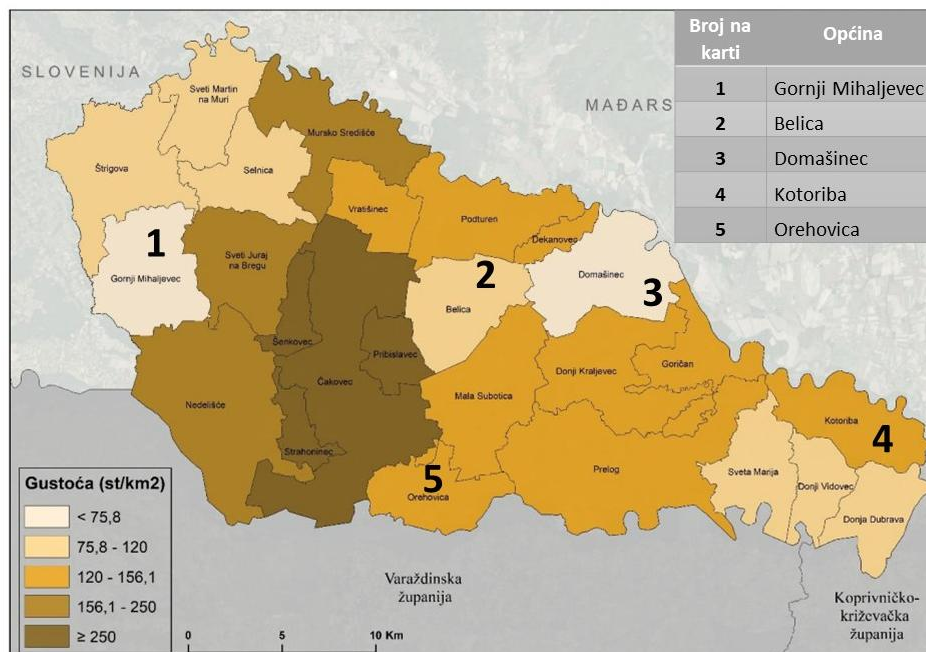
Usporedimo li zimske temperature područja označenih brojevima u Sjevernoj Americi, niže temperature bit će na području označenome na priloženoj karti brojem 3/4.

Prema prikazanoj sinoptičkoj situaciji u području označenome na karti brojem 5 vrijeme će biti pod utjecajem **anticiklone/ciklone**.

Obilne, svakodnevne padaline koje nastaju kako je prikazano na priloženome crtežu označenome brojem 1 karakteristične su za **tropska područja / umjerena područja** označena na priloženoj karti brojem 6/7.

Brojem 9 na priloženoj karti označena je **hladna/topla** morska struja koja je uzrok **vlažnosti/sušnosti** područja označenoga na karti brojem 8.

**SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH
GEOGRAFSKIH KARATA.**

**U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽITE PAROVE UPISOM SLOVA NA CRTU
ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.**

2

25. Navedene opise naseljenosti povežite s odgovarajućom općinom Međimurske županije.

A) Rjeđa naseljenost u odnosu na županijski prosjek zbog brežuljkastog reljefa.

B) Gušća naseljenost zbog povezanosti željeznicom sa županijskim središtem.

_____ Gornji Mihaljevec

_____ Belica

_____ Domašinec

_____ Kotoriba

_____ Orehovica